

TECZKA INFORMACYJNA

WOLONTARIAT

Najczęściej zadawane pytania

**Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie
Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej
Warszawa 2011**

SPIS TREŚCI

CO TO JEST WOLONTARIAT?	2
KIM JEST WOLONTARIUSZ?	4
CO JESZCZE WARTO WIEDZIEĆ O WOLONTARIACIE?	5
JAK ZOSTAĆ WOLONTARIUSZEM?	6
JAKIEGO TYPU PRACE MOŻE WYKONYWAĆ WOLONTARIUSZ?	7
JAKIE PRAWA I OBOWIĄZKI MA WOLONTARIUSZ?	8
JAKI POWINIEN BYĆ WOLONTARIUSZ?	9
KARTA ETYCZNA WOLONTARIUSZA	9
DLACZEGO WARTO ZATRUDNIAĆ WOLONTARIUSZY?	10
JAKICH ZASAD POWINNY PRZESTRZEGAĆ ORGANIZACJE I PRZEDSIĘBIORSTWA ZATRUDNIAJĄCE WOLONTARIUSZY?	11
OBOWIĄZKI ORGANIZACJI WOBEC WOLONTARIUSZY	12
POROZUMIENIE O WYKONYWANIU ŚWIADCZEŃ WOLONTARYSTYCZNYCH	13
SIEĆ CENTRÓW WOLONTARIATU	14
REGIONALNE CENTRA WOLONTARIATU W POLSCE	15
WOLONTARIAT STUDENCKI	16
JAK ZOSTAĆ WOLONTARIUSZEM W EUROPIE?	17
PRZYKŁADOWE WZORY DOKUMENTÓW	19
ROZWIĄZANIE BEZ WYPOWIEDZENIA POROZUMIENIA WYKONYWANIA ŚWIADCZEŃ WOLONTARYSTYCZNYCH	21
WYPOWIEDZENIE POROZUMIENIA O WYKONYWANIU ŚWIADCZEŃ WOLONTARYSTYCZNYCH	22
WYCIĄG Z USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE	25

Wersja IV poprawiona
Koncepcja i opracowanie wersji I: Jowita Fidler

CO TO JEST WOLONTARIAT?

WOLONTARIAT – bezpłatne, świadome i bezinteresowne działanie na rzecz innych, wykraczające poza więzi rodzinno-przyjacielsko-koleżeńskie.

Pracując jako wolontariusz nabywa się m. in. takie cechy jak:

- odpowiedzialność,
- lojalność,
- cierpliwość,
- właściwe podejście do ludzi,
- szacunek dla własnej pracy,
- szacunek dla pracy innych ludzi.

Nowością jest to, że praktycznie każdy rodzaj pracy może być wykonywany na zasadzie wolontariatu – nie tylko prace bardzo proste, które nie wymagają fachowego, zawodowego przygotowania.

Wolontariusz zatem, to już nie tylko dobrodziej, pomocnik, opiekun, społecznik, lecz także nauczyciel, informatyk, polityk, inżynier, grafik itd. Wolontariat to przede wszystkim szansa na zawodowy oraz osobisty sukces!

WOLONTARIAT DAJE SZANSE:

- wykorzystania własnych umiejętności i doświadczeń,
- rozwinięcia zainteresowań,
- zdobycia doświadczenia w nowych dziedzinach,
- uzyskania pierwszych kwalifikacji,
- pożytecznego wykorzystania czasu wolnego,
- wywarcia wpływu na zmiany społeczne,
- zawarcia przyjaźni,
- zaangażowania się.

Wolontariat daje poczucie, że jest się potrzebnym innym ludziom. (...) Ale tak naprawdę jest to coś więcej – to zaangażowanie i odpowiedzialność. (Janina Ochojska, Gazeta Wyborcza, 10 grudnia 2001 r.)

KIM JEST WOLONTARIUSZ?

Dawniej WOLONTARIUSZ – (łac. voluntarius – dobrowolny, ochotniczy) oznaczał ochotnika w wojsku, jak również praktykanta pracującego bez wynagrodzenia dla nauczenia się zawodu.

Aktualnie obowiązująca ustawa z dnia 29 maja 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz.U. 2010 Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.) definiuje WOLONTARIUSZA jako osobę, która ochotniczo i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenie na rzecz korzystającego.

Wolontariusze działają wszędzie tam, gdzie jest to potrzebne i to nie tylko w obszarze pomocy społecznej, lecz w każdej dziedzinie życia społecznego i środowiska naturalnego. W związku z tym, że wolontariusze postrzegani są przede wszystkim jako pomocnicy bądź asystenci, zajęcia im powierzane są z reguły wzorowane na rodzajach prac wykonywanych przez opłacanych pracowników. Można jednak powierzyć im również zajęcia, które nigdy nie przerodziłyby się w pracę na pełny etat, nigdy nie byłyby opłacane, bez względu na to, jak bardzo okazałyby się przydatne w realizacji całego programu.

KAŻDY, KTO DZIAŁA ŚWIADOMIE NA RZECZ INNYCH, MA PRAWO ZOSTAĆ WOLONTARIUSZEM, BEZ WZGLĘDU NA:

- wiek,
- płeć,
- rasę,
- narodowość,
- wyznanie,
- przekonania polityczne,
- status majątkowy,
- wykształcenie,
- stan zdrowia.

Osoby niepełnoletnie, chcące zostać wolontariuszami, muszą mieć na to pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych.

CO JESZCZE WARTO WIEDZIEĆ O WOLONTARIACIE?

Wolontariuszem można być:

- w organizacjach pozarządowych – stowarzyszeniach, fundacjach, zarówno w kraju, jak i za granicą,
- w instytucjach administracji publicznej – ministerstwach, urzędach miejskich,
- jednostkach organizacyjnych podlegających organom administracji publicznej – np. szkołach, przedszkolach, domach kultury, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, szpitalach, ośrodkach pomocy społecznej, powiatowych centrach pomocy rodzinie,
- a także w organizacjach kościelnych, partiach politycznych, związkach zawodowych i organizacjach pracodawców, klubach sportowych, policji i innych.

Z wolontariuszami nie mogą współpracować firmy prowadzące działalność gospodarczą.

Praca wolontariusza – w zależności od powierzonego zadania – może mieć charakter:

- pracy indywidualnej,
- pracy grupowej.

Świadczenia wolontariuszy mogą być wykonywane:

- długoterminowo – wolontariat stały,
- krótkoterminowo – wolontariat akcyjny.

W ramach zajęć krótkoterminowych wyróżniamy:

- **zadania jednorazowe:**

- typu „specjalny przypadek” – np. wypadek na ulicy, którego jesteśmy świadkiem; sytuacja angażuje nas w pomoc poszkodowanym;
- typu „specjalna osoba” – np. osoba ciesząca się dużym poważaniem w środowisku lokalnym zostaje członkiem honorowym naszego stowarzyszenia, jej nazwisko zwiększa prestiż naszej organizacji;
- typu „specjalne zadanie” – np. jednorazowe przebadanie dzieci w domu dziecka przez lekarza specjalistę – wolontariusza.

- **zadania okresowe:**

- udział w olimpiadach specjalnych,
- udział w akcjach przedsięwziętych.

WOLONTARIAT NIE ROZWIĄŻE PROBLEMÓW BEZROBOCIA I NIE ZASTĄPI WZROSTU GOSPODARCZEGO. MOŻE JEDNAK PRZYGOTOWYWAĆ DO PRACY ORAZ ŁAGODZIĆ SKUTKI BEZROBOCIA. W WIELU KRAJACH TO WŁAŚNIE Z TEGO POWODU WOLONTARIAT JEST BARDZO WSPIERANY.

JAK ZOSTAĆ WOLONTARIUSZEM?

Z pracy ochotników korzysta większość organizacji pozarządowych. Decydując się na pracę wolontarystyczną należy wziąć pod uwagę przede wszystkim:

- swoje zainteresowania,
- zdobytą wiedzę i umiejętności,
- ilość wolnego czasu,
- miejsce zamieszkania.

Drogi wiodące do pracy w charakterze wolontariusza to:

- **Zgłoszenie się do Centrum Wolontariatu www.wolontariat.org.pl** – Centra Wolontariatu zajmują się pośrednictwem między osobami, chcącymi zająć się wolontariatem, a osobami i organizacjami poszukującymi pomocy. Poza prowadzeniem bazy wolnych miejsc pracy i kandydatów na wolontariuszy, zajmują się one także doradztwem w wyborze zajęcia i organizacji pozarządowej oraz szkoleniem ochotników. Bezpłatna infolinia 0 800 300 594.
- **Wyszukanie na stronie www.ibpw.wolontariat.org.pl lub www.wolontariat.org.pl organizacji potrzebującej wolontariuszy.** Znajduje się tam „skrzynka dobroci” - internetowe pośrednictwo pracy wolontarystycznej, dzięki któremu można znaleźć odpowiednie dla siebie miejsce pracy. „Skrzynka dobroci” jest systemem rejestracji i komunikacji wolontariuszy i placówek zainteresowanych współpracą. Wyszukiwania organizacji poszukujących wolontariuszy, można dokonywać na podstawie różnych kryteriów – rodzaju organizacji, miejsca i obszaru działania, rodzaju pracy. Oferty zamieszczone przez instytucje zawierają obszerne informacje dotyczące realizowanego projektu (rodzaj i dziedzinę pracy, miejsce pracy, jej opis) oraz opis placówki.
- **Wyszukiwanie organizacji w internetowej bazie organizacji pozarządowych i instytucji publicznych** – baza administrowana jest przez stowarzyszenie Klon/Jawor i zawiera stale uaktualniane informacje o ponad 100 tys. organizacji w Polsce – www.bazy.ngo.pl. Oprócz danych teleadresowych, znaleźć w niej można również informacje na temat historii, misji oraz prowadzonych przez poszczególne organizacje działań.
- **Szukanie ofert pracy wolontariackiej w prasie, na tablicach ogłoszeń.**
- **Szukanie ofert pracy wolontariackiej poprzez znajomych, rodzinę, pracownika samorządu lokalnego lub pomocy społecznej albo księdza.** Wielu wolontariuszy dowiaduje się o organizacjach pozarządowych właśnie w taki sposób.
- W przypadku chęci podjęcia pracy w określonej organizacji - **kontakt telefoniczny z tą organizacją, kontakt poprzez pocztę elektroniczną lub po prostu wizyta osobista w celu zapytania o możliwość pracy.**

Wolontariusz pracujący w organizacji pozarządowej ma prawa i obowiązki, może otrzymywać określone świadczenia oraz zwrot kosztów poniesionych w związku z pracą.

JAKIEGO TYPU PRACE MOŻE WYKONYWAĆ WOLONTARIUSZ?

W zasadzie każdy rodzaj pracy może być wykonywany na zasadzie wolontariatu. W ramach świadczeń na rzecz organizacji wolontariusz może wykonywać m.in.:

- kolportaż informatorów, czasopism, ulotek;
- kwestowanie na rzecz różnych organizacji;
- obsługa, przygotowywanie konferencji oraz festynów i imprez typu Olimpiada Specjalna czy Dzień Uchodźcy;
- opieka nad dziećmi specjalnej troski – zabawa, wyjście na spacer;
- opieka nad dziećmi w trakcie zajęć szkolnych;
- pomoc dzieciom w wieku szkolnym przy odrabianiu lekcji;
- pomoc w indywidualnej oraz grupowej terapii dzieci niepełnosprawnych fizycznie i umysłowo;
- transportowanie dzieci specjalnej troski do i ze szkoły;
- prowadzenie zajęć logopedycznych korygujących wady wymowy u dzieci;
- prowadzenie treningów w różnych sekcjach sportowych (nauka tańca, nauka gry w szachy itd.)
- pomoc w prowadzeniu pracowni dziennikarskich w szkołach integracyjnych – pomoc dzieciom zdrowym i niepełnosprawnym w zrozumieniu i wykonywaniu różnych zadań, pobudzenie i wykorzystanie inwencji i pomysłowości dzieci;
- prowadzenie zajęć w świetlicach środowiskowych;
- pomoc uczniom w bibliotekach;
- opieka nad niepełnosprawnymi osobami dorosłymi;
- pomoc w pracach domowych;
- pomoc w schroniskach dla zwierząt;
- prowadzenie w szkołach podstawowych i średnich wykładów np. na temat handlu kobietami, narkomanii itp.;
- opieka nad osobami chorymi w szpitalach i hospicjach;
- dyżury nocne w szpitalach, hospicjach;
- dyżury w schroniskach dla osób bezdomnych;
- pomoc w sklepach, magazynach itp. – nadzór, układanie towaru, doradzanie klientom, pomoc w selekcji odzieży, prasowaniu, metkowaniu;
- prace biurowe – prowadzenie korespondencji, rozmów telefonicznych, wypełnianie druków pocztowych, nawiązywanie kontaktów z przedstawicielami różnych firm;
- sporządzanie stron internetowych dla różnych organizacji;
- tłumaczenie tekstów z języków obcych;
- nauka języków obcych;
- udzielanie porad prawnych;
- prowadzenie księgowości;
- praca w archiwach i muzeach;
- prace remontowe.

W każdym indywidualnym przypadku rodzaj i zakres wykonywanych prac zależy od potrzeb organizacji, placówek, ich podopiecznych oraz umiejętności wolontariusza.

JAKIE PRAWA I OBOWIĄZKI MA WOLONTARIUSZ?

WOLONTARIUSZ MA PRAWO DO:

- jasno określonego zakresu pracy;
- informacji o odpowiedzialności związanej z wykonaniem danej pracy;
- informacji o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa związanym z wykonywanymi świadczeniami;
- odszkodowania z tytułu wypadku przy wykonywaniu pracy;
- poznania osoby, przed którą jest odpowiedzialny za wykonanie powierzonego zadania oraz do regularnego kontaktu z tą osobą;
- udziału w formowaniu programu, w którym uczestniczy – jest to możliwość zaprezentowania potrzeb i zainteresowań wolontariusza;
- zabezpieczenia przed jakimkolwiek ryzykiem związanym z wykonywaniem powierzonej mu pracy;
- zapewnienia ubezpieczenia od odpowiedzialności;
- pisemnego potwierdzenia treści porozumienia;
- zaświadczenia o wykonywaniu świadczeń;
- satysfakcji z wykonywanej pracy.

WOLONTARIUSZ JEST ZOBOWIĄZANY DO:

- podnoszenia odpowiedzialności za swoje czyny, w czasie wypełniania powierzonego mu zadania;
- pełnego zaangażowania w zadanie, które otrzymał do wykonania;
- odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z nienależytego wykonywania świadczenia;
- przestrzegania kodeksu etycznego związanego z wykonywaną pracą.

JAKI POWINIEN BYĆ WOLONTARIUSZ?

Nieformalnym kodeksem postępowania wolontarystycznego, wyznaczającym zasady i normy, którymi każdy wolontariusz powinien się kierować w swojej pracy jest Karta etyczna wolontariusza.

KARTA ETYCZNA WOLONTARIUSZA

- Będę wypełniał wszystkie zadania związane z przyjętą rolą.
- Nie będę składał obietnic, których nie jestem w stanie spełnić.
- W przypadku niemożności wywiązania się ze zobowiązań, poinformuję o tym koordynatora pracy wolontariuszy.
- Zachowam dyskrecję w sprawach prywatnych, będę unikać zachowań, które mogą być niewłaściwie rozumiane.
- Będę otwarty na nowe pomysły i sposoby działania.
- Wykorzystam szansę poznania i nauczenia się nowych rzeczy od innych osób.
- Nie będę krytykować rzeczy, których nie rozumiem.
- Będę działać w zespole.
- Będę osobą, na której można polegać.
- Będę pracować lepiej i z większą satysfakcją, wykonując to, czego się ode mnie oczekuje.
- Będę chętnie uczyć się. Wiem, że nauka jest nieodłączną częścią każdej dobrze wykonywanej pracy.
- Będę uczestniczyć w obowiązkowych spotkaniach.
- Postaram się być bardzo dobrym wolontariuszem.

DLACZEGO WARTO ZATRUDNIAĆ WOLONTARIUSZY?

- mogą wykonywać pracę, która nie jest objęta polityką etatową,
- wykonują prace bezpłatnie,
- wprowadzają nowy wymiar do organizacji,
- mają nowe pomysły, nie są ograniczeni strukturą organizacji,
- tworzą dodatkową grupę ludzi zaangażowanych w misję każdej organizacji,
- przydają więcej wiarygodności działaniom,
- osobiście szerzą misję organizacji wśród ludzi,
- pozyskują fundusze,
- ich działanie jest formą ukierunkowania aktywności obywatelskiej – jest to pewien rodzaj kontroli społecznej, który dodaje wiarygodności działaniom organizacji wśród członków społeczności lokalnej.

JAKICH ZASAD POWINNY PRZESTRZEGAĆ ORGANIZACJE I PRZEDSIĘBIORSTWA ZATRUDNIAJĄCE WOLONTARIUSZY?

- wolontariusz ma prawa i należy zapewnić ich respektowanie;
- praca wolontariusza i pracownika etatowego powinna mieć charakter wzajemnie się uzupełniający;
- wolontariusz podnosi jakość wykonywanych usług i nigdy nie powinien wykonywać prac objętych polityką etatową;
- wolontariusz nie powinien być zatrudniony w miejsce uprzednio zatrudnionego pracownika etatowego;
- obie strony powinny być poinformowane o swoich kompetencjach i odpowiedzialności;
- wolontariusz nie powinien ponosić kosztów finansowych związanych z wykonywaną pracą;
- interesy wolontariusza powinny być chronione i nie wolno wywierać na niego presji moralnej, skłaniającej do wykonywania zadań pozostających w konflikcie z jego przekonaniami.

OBOWIĄZKI ORGANIZACJI WOBEC WOLONTARIUSZY

Organizacja korzystająca ze świadczeń wolontariusza **ma obowiązek:**

- zapewnić odpowiednie środki ochrony indywidualnej uzależnione od rodzaju świadczeń i zagrożeń związanych z ich wykonywaniem (odzież ochronna, szczepienia);
- poinformować wolontariusza o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa związanym z wykonywanymi świadczeniami oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami;
- zapewnić higieniczne i bezpieczne warunki pracy;
- pokrywać koszty podróży służbowych i diet wolontariuszy;
- zapewnić ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków (NW), jeżeli wolontariusz wykonuje świadczenia przez okres nie dłuższy niż 30 dni.

Jeżeli porozumienie z wolontariuszem zawierane jest na okres dłuższy niż 30 dni, wówczas nie ma obowiązku wykupu ubezpieczenia NW dla wolontariusza, ponieważ zostaje on objęty ochroną ubezpieczeniową gwarantowaną przez państwo (ZUS), od pierwszego dnia wykonywania świadczeń.

Na żądanie wolontariusza korzystający z jego świadczeń ma obowiązek wydać **pisemne zaświadczenie o wykonywaniu świadczeń przez wolontariusza** oraz opinię na temat jego pracy.

Korzystający **może:**

- pokrywać dodatkowe koszty związane z wykonywaną przez wolontariusza pracą (koszt dojazdów „do pracy”, rozmów telefonicznych, które wolontariusz wykonywał ze swojego telefonu, w związku z realizacją zadania),
- pokrywać koszty szkoleń wolontariusza, które pomocne mu będą w dalszej działalności jako wolontariusza na rzecz organizacji.

POROZUMIENIE O WYKONYWANIU ŚWIADCZEŃ WOLONTARYSTYCZNYCH

Rozpoczynając współpracę z wolontariuszem należy zawrzeć z nim umowę „Porozumienie o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych”, które określa:

- zakres prac,
- sposób ich wykonywania,
- czas współpracy,
- zakres odpowiedzialności wolontariusza,
- zobowiązania korzystającego wobec wolontariusza,
- warunki rozwiązania porozumienia.

Umowa taka może mieć charakter ustny lub pisemny. Jeżeli porozumienie zawierane będzie na okres krótszy niż 30 dni, nie ma obowiązku potwierdzania go w formie pisemnej. Jest to jednak konieczne na wyraźne żądanie wolontariusza. Obowiązkowo porozumienie takie musi być sporządzone na piśmie, gdy okres pracy wolontariusza przekracza 30 dni.

SIEĆ CENTRÓW WOLONTARIATU

Działalność centrów wolontariatu zapoczątkowało powstanie w październiku 1993 roku Centrum Wolontariatu w Warszawie. Był to pilotażowy program Fundacji BORIS, który doprowadził w 1996 roku do zarejestrowania Centrum jako samodzielnej organizacji pod nazwą Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu. Od 1995 roku podobne placówki rozpoczynały działalność w innych miejscach w Polsce. Obecnie regionalne i lokalne centra wolontariatu skupione są w Sieci Centrów Wolontariatu.

Sieć Centrów Wolontariatu jest największą w Polsce organizacją zajmującą się rekrutowaniem ludzi do pracy wolontariackiej. Jest to „skrzynka kontaktowa” między tymi, którzy chcą być wolontariuszami, a odbiorcami ich usług. Na stronie Centrów Wolontariatu www.wolontariat.org.pl znajduje się odnośnik do internetowego pośrednictwa wolontariatu, przy pomocy którego można znaleźć placówkę poszukującą wolontariuszy.

Centra wolontariatu prowadzą działalność polegającą na promocji bezinteresownej pomocy innym, szkoleniu wolontariuszy i współpracujących z nimi organizacji. Celem działania centrów jest także uwrażliwienie mieszkańców społeczności lokalnych na potrzeby innych, wyzwolenie ich chęci do działania, jak również kreowanie postaw obywatelskiej odpowiedzialności i poszanowania zasad demokracji. Centrum dąży do przełamania negatywnego stereotypu pracy ochotnika i pracy społecznej.

Wszystkie Sieciowe Centra Wolontariatu działają w oparciu o przyjęte standardy działań, którymi są:

- prowadzenie pośrednictwa dla wolontariuszy – centra gromadzą informacje o osobach chcących pracować na rzecz innych oraz o organizacjach i instytucjach potrzebujących wolontariuszy,
- promocja idei wolontariatu wśród instytucji państwowych, organizacji pozarządowych w środkach masowego przekazu oraz w środowiskach biznesu,
- realizacja programów wolontarystycznych w różnych obszarach życia społecznego np. szkoły, szpitale, ośrodki pomocy społecznej,
- organizacja i prowadzenie szkoleń przygotowujących wolontariuszy i organizacje do wzajemnej współpracy,
- pomoc w tworzeniu lokalnych biur wolontariatu,
- udzielanie konsultacji i porad w zakresie tworzenia programów wolontarystycznych oraz współpracy z wolontariuszami.

REGIONALNE CENTRA WOLONTARIATU W POLSCE

ADRES	TELEFON, FAX, E-MAIL
85-458 Bydgoszcz ul. Wiejska 23	tel. 52 520 12 05 e-mail: wolontariat@bdi-europejczyk.com.pl www.wolontariat.bydgosz.pl
82-300 Elbląg ul. Stefczyka 7-8 pok. 15	tel. 55 235 18 85 e-mail: elblag@wolontariat.org.pl
40-009 Katowice ul. Warszawska 19	tel. 502 771 669 e-mail: katowice@wolontariat.org.pl www.stefa-wolontariat.pl
25-007 Kielce ul. Sienkiewicza 25	tel. 41 344 41 60 e-mail: kielce@wolontariat.org.pl
30-001 Kraków ul. Pomorska 8/4	tel. 12 412 15 24 e-mail: rcw@bis-krakow.pl
20-113 Lublin ul. Jezuicka 4/5	tel. 81 534 26 52 e-mail: lublin@wolontariat.org.pl
76-200 Słupsk ul. Sienkiewicza 7/25	tel. 59 840 13 70 e-mail: slupsk@wolontariat.org.pl
70-206 Szczecin ul. Dworcowa 19 lok. 205	tel. 91 450 11 46 e-mail: biuro@polites.org.pl www.polites.org.pl
00-151 Warszawa ul. Nowolipie 9 b	tel. 22 635 27 73, 635 46 02 e-mail: warszawa@wolontariat.org.pl
Sieć Centrów Wolontariatu	tel. 0 800 300 594 www.wolontariat.org.pl

WOLONTARIAT STUDENCKI

Wolontariat studencki, to program Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, który realizowany jest przez Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów Klanza. Celem programu jest zaangażowanie studentów i absolwentów wyższych uczelni, którzy chcą podjąć działania społeczne na rzecz dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjów z małych wsi i miasteczek w całej Polsce.

Studenci w kilkusobowych grupach (w trakcie wakacji mogą to być grupy minimalnie 3 osobowe) mogą wyjechać na kilka lub kilkanaście dni (minimum to 6 dni) do szkoły w małym mieście lub wiosce i przeprowadzać zajęcia z dziećmi. Tematyka zajęć jest dowolna: od historii przedstawionej “na wesoło” lub w formie poważnej, przez matematykę, chemię czy fizykę. Można przeprowadzać zajęcia językowe, psychologiczne czy nawet lekcje tańca. Studenci sami wybierają metody i sposób prowadzenia zajęć. Warunek jest tylko jeden: uczestnictwo w tych zajęciach powinno dać młodzieży szansę rozwoju zainteresowań i pasji.

Organizatorzy czekają na zgłoszenia grup studenckich posiadających rekomendację z uczelni. Rekomendacje te mogą wystawiać Samorząd Studencki, Koło Naukowe, nauczyciele akademicy, opiekuni naukowci studentów itp.

W czasie trwania projektów studenci mieszkają w miejscu, w którym przeprowadzają zajęcia, a szkoła goszcząca zapewnia im zakwaterowanie i wyżywienie. Organizatorzy zapewniają zwrot kosztów podróży. Wszyscy studenci są ubezpieczani od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz od odpowiedzialności cywilnej. Mają również zapewnioną pomoc merytoryczną w postaci szkoleń dotyczących pracy z dziećmi i zasad pracy wolontarystycznej, a także w postaci materiałów edukacyjnych.

Dodatkowe informacje na temat programu dostępne są na stronach internetowych “Wolontariatu Studenckiego”: www.wolontariat.edu.pl, a także pod numerem bezpłatnej infolinii 0 800 444 131.

Historia programu:

Program “Wolontariat studencki” został zainicjowany w roku 2003 jako wspólne przedsięwzięcie Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz "Gazety Wyborczej". Jego celem jest wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze wsi i małych miast. W pierwszej edycji programu zrealizowanych zostało w ponad 200 szkołach na terenie całej Polski blisko 350 projektów edukacyjnych z udziałem kilku tysięcy uczniów i około 1000 wolontariuszy.

JAK ZOSTAĆ WOLONTARIUSZEM W EUROPIE?

Akcja WOLONTARIAT EUROPEJSKI

Wolontariat finansuje projekty opracowywane dla pełnoletnich młodych ludzi przez organizacje i instytucje z krajów uczestniczących w programie. Umożliwia on organizacjom wysyłanie polskich wolontariuszy do pracy przy różnych projektach zagranicznych (ekologicznych, socjalnych, kulturalnych) oraz goszczenie wolontariuszy z innych krajów europejskich w instytucjach i organizacjach non-profit w Polsce. Projekty takie trwają do 12 miesięcy.

Akcja WOLONTARIAT EUROPEJSKI skierowana jest przede wszystkim do ludzi, którzy chcą sprawdzić się w pracy wolontariusza w organizacji społecznej w innym kraju. Celem tego programu jest umożliwianie młodzieży wykorzystywania własnych umiejętności, rozwijania zainteresowań, zdobywania doświadczeń w nowych dziedzinach, poznawania języków obcych i innych kultur.

Osoby chcące wziąć udział w programie powinny mieć 18-25 lat i silną motywację do pracy jako wolontariusz w organizacji społecznej. Preferowane są osoby, które mają już jakieś doświadczenie w pracy wolontariackiej.

Aby wziąć udział w programie trzeba:

- znaleźć ciekawy projekt w bazie danych Europejskiego Wolontariatu,
- znaleźć organizację wysyłającą,
- wypełnić wniosek aplikacyjny.

Krok I – wybór projektu

Na stronie www.europa.eu/youth znajduje się baza organizacji goszczących i realizowanych przez nie projektów.

Projekty opisane są tutaj szczegółowo - zawierają informacje o tym, czego dotyczy dany projekt, jaki jest jego cel, jakie będą zadania wolontariusza, co zapewnia organizacja oraz ewentualne informacje dotyczące selekcji kandydatów.

Opisy należy czytać uważnie, ponieważ nie warto jechać na 12 miesięcy do organizacji, której projekt tak naprawdę nie wydaje się interesujący. Informacje o projektach przygotowane są przez organizacje goszczące wolontariuszy.

Każdy projekt posiada numer, który później należy napisać w formularzu aplikacyjnym.

Krok II – znalezienie organizacji, która wysyła wolontariuszy za granicę

Lista polskich organizacji, które w ramach programu Młodzież wysyłają wolontariuszy za granicę, znajduje się na stronie www.mlodziej.org.pl. Dobrze jest wybrać organizację, która znajduje się najbliżej miejsca zamieszkania, ponieważ co najmniej raz trzeba będzie wybrać się do niej osobiście.

Krok III – zgłoszenie swojej kandydatury

Po wybraniu projektu należy przekonać organizację goszczącą do swojej kandydatury. W tym celu trzeba wysłać do wybranej organizacji wymaganą dokumentację (cv i list motywacyjny), a następnie cierpliwie czekać na jej decyzję.

Krok IV - załatwienie formalności związanych z wnioskiem

Po akceptacji wolontariusza przez organizację, należy wypełnić wniosek. Wypełniają go wspólnie organizacja goszcząca i wysyłająca oraz decydują, do której Narodowej Agencji zostanie złożony. Od momentu wypełnienia wniosku do dnia wyjazdu muszą upłynąć co najmniej 3 miesiące.

Krok V – oczekiwanie na decyzję

Decyzję o finansowaniu wyjazdów wolontariuszy podejmuje Komitet Ewaluacyjny Programu Młodzież w Działaniu w kraju, w którym projekt został złożony. O decyzji Komitetu informowana jest organizacja goszcząca lub wysyłająca.

Krok VI – załatwienie formalności

Od momentu zakwalifikowania do projektu, do chwili wyjazdu minie minimum 6 tygodni. Jest to czas na załatwienie wszystkich formalności, czyli podpisanie umowy, wyrobienie niezbędnych dokumentów, przejście specjalnego międzykulturowego przeszkolenia, które pomaga przygotować się do pobytu za granicą.

Nie ma reguły, co do czasu oczekiwania na wyjazd za granicę - jednym udaje się to w ciągu kilkunastu tygodni, a ci najbardziej wytrwali czekają nawet rok.

Wyjazd do zagranicznej organizacji społecznej to szansa nie tylko na poznanie kultury tego kraju i języka, ale także na poznanie samego siebie, nawiązanie międzynarodowych znajomości na całym świecie. Ponadto jest to okazja do opowiedzenia o Polsce i polskiej kulturze.

NARODOWA AGENCJA PROGRAMU MŁODZIEŻ:

00-551 Warszawa, ul. Mokotowska 43; IV p.

tel: 22 46 31 323, 22 46 31 000

fax: 22 46 31 025, 22 46 31 026

<http://www.mlodziej.org.pl>

e-mail: mlodziej@mlodziej.org.pl

PRZYKŁADOWE WZORY DOKUMENTÓW

POROZUMIENIE O WSPÓŁPRACY

W dniu..... w, pomiędzy z siedzibą w, reprezentowaną przezzwanym w dalszej części Korzystającym ,

a

Panią/Panem, dowód osobisty nr, adres zamieszkania:, zwaną/ym w dalszej części Wolontariuszem,

została zawarte porozumienie następującej treści:

1. Korzystający i Wolontariusz zawierają porozumienie o współpracy w zakresie (np. rehabilitacji dzieci autystycznych, promocji organizacji, obsługi księgowej, pomocy w prowadzeniu biura)
2. Wolontariusz zobowiązuje się wykonać w ramach porozumienia następujące świadczenia:
 - a.
 - b.
3. Rozpoczęcie wykonania świadczeń strony ustalają na dzień....., a zakończenie do dnia.....
4. Strony zgodnie ustalają, że porozumienie niniejsze obejmuje świadczenie o charakterze wolontarystycznym, które ma charakter bezpłatny.
5. Korzystający zobowiązuje się do zwrotu wolontariuszowi wydatków, które ten poczynił w celu należytego wykonania świadczenia w tym koszty podróży służbowych i diet na zasadach wynikających z odrębnych przepisów.
6. Zwrot wydatków o których mowa w pkt. 5 nastąpi w terminie 7 dni po otrzymaniu od Wolontariusza stosownego rozliczenia wraz z dowodami poniesionych wydatków w następującym zakresie:
 - a.
 - b.
7. Korzystający poinformował wolontariusza o zasadach bezpiecznego i higienicznego wykonywania świadczeń oraz takie warunki zapewnia.
8. Wolontariuszowi przysługuje zaopatrzenie z tytułu wypadku przy wykonywaniu świadczenia wymienionych w pkt 2 Porozumienia, na zasadach wynikających z odrębnych przepisów.
9. Wolontariusz może powierzyć wykonanie zadania innej osobie, lecz w pełni odpowiada za wykonanie porozumienia.

10. Wolontariusz zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji w zakresie wykonywanego porozumienia, a zwłaszcza informacji związanych z sytuacją socjalną i zdrowotną osób, na rzecz których świadczy pomoc
11. W sprawach nie uregulowanych porozumieniem zastosowanie ma kodeks cywilny oraz Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
12. Wolontariusz został poinformowany o przysługujących mu prawach i obowiązkach.
13. Porozumienie może być wypowiedziane przez każdą ze stron w terminie.....
14. Porozumienie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

KORZYSTAJĄCY

WOLONTARIUSZ

**Rozwiązanie bez wypowiedzenia Porozumienia Wykonywania Świadczeń
Wolontarystycznych**

....., dnia

Pan/Pani

.....

Instytucja

.....

.....

§ 1

1. Na podstawie § 10 ust. 2 Porozumienia wykonywania świadczeń wolontarystycznych zawartego w dniu roku, rozwiązuję Porozumienie z dniem roku.
2. Przyczyną rozwiązania Porozumienia jest

§ 2

1. Na podstawie art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. Nr 96 z 2003 r., poz. 873 z późn. zm.) proszę o wydanie pisemnego zaświadczenia o wykonaniu przeze mnie świadczeń.

.....
podpis Wolontariusza

Wypowiedzenie Porozumienia o Wykonywaniu Świadczeń Wolontarystycznych

....., dnia

Pan/Pani

.....

Instytucja

.....

.....

§ 1

1. Na podstawie § 10 ust. 1 Porozumienia wykonywania świadczeń wolontarystycznych zawartego w dniu roku, wypowiadam Porozumienie z dniem roku.
2. Porozumienie rozwiązuje się z dniem

§ 2

Na podstawie art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz.U. 2010 Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.) proszę o wydanie pisemnego zaświadczenia o wykonaniu przeze mnie świadczeń.

.....

podpis Wolontariusza

Zaświadczenie

o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych przez
na rzecz

Niniejsze Zaświadczenie jest potwierdzeniem wykonania przez Pana/Panią, ur.
w, zam., czynności wolontarystycznych wynikających z zawartego w dniu Porozumienia o wykonywanie świadczeń wolontarystycznych nr

(Część pierwsza: obligatoryjna – informacja, którą korzystający musi zamieścić w zaświadczeniu)

1. Pan/i będąc Wolontariuszem w okresie od do świadczył/a ochotniczo i bez wynagrodzenia w, na rzecz, świadczenia wolontarystyczne.

(Część druga: obligatoryjna – informacje (opinia wynikająca z art.44 ust.3 ustawy, które korzystający musi na wniosek wolontariusza zamieścić w zaświadczeniu)

2. W zakres wykonywanych świadczeń wchodziły następujące czynności:

-
-
-
-

Powyższe świadczenia zostały wykonane w wymiarze

(Część trzecia: fakultatywna na wniosek wolontariusza – przykładowe informacje, które korzystający może na wniosek wolontariusza zamieścić w zaświadczeniu)

3. Pan/i jako Wolontariusz wykonywał/a swoje świadczenia jako uczeń-nazwa szkoły/student-nazwa uczelni /bezrobotny/osoba czynnie zawodowo.

4. Pan/i wykonywała na rzecz korzystającego, wydającego niniejsze zaświadczenie, świadczenia odpowiadające świadczeniu pracy:

- na stałe,
- po raz pierwszy,
- w ramach przeprowadzanej akcji,
- inne*

5. Wolontariusz wykazał się w trakcie wykonywania następującymi umiejętnościami i zdolnościami:

- organizacyjne,
- zarządzające,
- interpersonalne, komunikacyjne,
- innowacyjne,
- inne *

6. Rozszerzona opinia na temat Wolontariusza:

.....
.....
.....

(Część czwarta: informacja fakultatywna – informacja, którą korzystający może zamieścić w zaświadczeniu)

7. Zaświadczenie wydaje się na żądanie Wolontariusza.

Podpis osoby upoważnionej przez Korzystającego

* niepotrzebne skreślić

**WYCIĄG Z USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO
I O WOLONTARIACIE**

USTAWA
z dnia 24 kwietnia 2003 r.
o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
(tekst jednolity Dz.U. 2010 nr 234, poz. 1536 z późn. zm.)

Dział III

Wolontariat

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 42.

1. Wolontariusze mogą wykonywać, na zasadach określonych w niniejszym rozdziale, świadczenia na rzecz:

1) organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 w zakresie ich działalności statutowej, w szczególności w zakresie działalności pożytku publicznego, z wyłączeniem prowadzonej przez nie działalności gospodarczej,

2) organów administracji publicznej, z wyłączeniem prowadzonej przez nie działalności gospodarczej,

3) jednostek organizacyjnych podległych organom administracji publicznej lub nadzorowanych przez te organy, z wyłączeniem prowadzonej przez te jednostki działalności gospodarczej – zwanych dalej „korzystającymi”.

2. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do wolontariuszy wykonujących na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej świadczenia na rzecz organizacji międzynarodowych, jeżeli postanowienia umów międzynarodowych nie stanowią inaczej.

3. Członek stowarzyszenia może również wykonywać świadczenia, jako wolontariusz, na rzecz stowarzyszenia, którego jest członkiem.

Art. 43.

Wolontariusz powinien posiadać kwalifikacje i spełniać wymagania odpowiednie do rodzaju i zakresu wykonywanych świadczeń, jeżeli obowiązek posiadania takich kwalifikacji i spełniania stosownych wymagań wynika z odrębnych przepisów.

Art. 44.

1. Świadczenia wolontariuszy są wykonywane w zakresie, w sposób i w czasie określonych w porozumieniu z korzystającym. Porozumienie powinno zawierać postanowienie o możliwości jego rozwiązania.

2. Na żądanie wolontariusza korzystający jest obowiązany potwierdzić na piśmie treść porozumienia, o którym mowa w ust. 1, a także wydać pisemne zaświadczenie o wykonaniu świadczeń przez wolontariusza, w tym o zakresie wykonywanych świadczeń.

3. Na prośbę wolontariusza korzystający może przedłożyć pisemną opinię o wykonaniu świadczeń przez wolontariusza.

4. Jeżeli świadczenie wolontariusza wykonywane jest przez okres dłuższy niż 30 dni, porozumienie powinno być sporządzone na piśmie.

5. Do porozumień zawieranych między korzystającym a wolontariuszem w zakresie nieuregulowanym niniejszą ustawą stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.

Rozdział 2 **Przepisy szczególne**

Art. 45.

1. Korzystający ma obowiązek:

- 1) informować wolontariusza o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa związanym z wykonywanymi świadczeniami oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami;
- 2) zapewnić wolontariuszowi, na dotyczących pracowników zasadach określonych w odrębnych przepisach, bezpieczne i higieniczne warunki wykonywania przez niego świadczeń, w tym – w zależności od rodzaju świadczeń i zagrożeń związanych z ich wykonywaniem – odpowiednie środki ochrony indywidualnej;
- 3) pokrywać, na dotyczących pracowników zasadach określonych w odrębnych przepisach, koszty podróży służbowych i diet.

2. Korzystający może pokrywać, na dotyczących pracowników zasadach określonych w odrębnych przepisach, także inne niezbędne koszty ponoszone przez wolontariusza, związane z wykonywaniem świadczeń na rzecz korzystającego.

3. Korzystający może pokrywać koszty szkoleń wolontariuszy w zakresie wykonywanych przez nich świadczeń określonych w porozumieniu, o którym mowa w art. 44 ust. 1.

4. Wolontariusz może, w formie pisemnej pod rygorem nieważności, zwolnić korzystającego w całości lub w części z obowiązków wymienionych w ust. 1 pkt 3.

Art. 46.

1. Wolontariuszowi mogą przysługiwać świadczenia zdrowotne na zasadach przewidzianych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Wolontariuszowi przysługuje zaopatrzenie z tytułu wypadku przy wykonywaniu świadczeń, o których mowa w art. 42, na podstawie odrębnych przepisów, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Wolontariuszowi, który wykonuje świadczenia przez okres nie dłuższy niż 30 dni, korzystający zobowiązany jest zapewnić ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków.

4. Jeżeli porozumienie zawarte między korzystającym a wolontariuszem dotyczy delegowania wolontariusza do wykonywania świadczeń na terytorium innego państwa, na obszarze którego trwa konflikt zbrojny, wystąpiła klęska żywiołowa lub katastrofa naturalna, korzystający jest obowiązany zapewnić wolontariuszowi ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz ubezpieczenie kosztów leczenia podczas pobytu za granicą, jeżeli kosztów tych nie pokrywa się z innego tytułu, w szczególności na podstawie przepisów o koordynacji, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Przepisu ust. 2 i 3 nie stosuje się.

5. Jeżeli delegowanie wolontariusza do wykonywania świadczeń na terytorium innego państwa ma miejsce w warunkach innych niż wskazane w ust. 4, korzystający może zapewnić wolontariuszowi ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz ubezpieczenie kosztów leczenia podczas pobytu za granicą, jeżeli kosztów tych nie pokrywa się z innego tytułu, w szczególności na podstawie przepisów o koordynacji, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Przepisu ust. 2 nie stosuje się.

6. Korzystający może zapewnić wolontariuszowi ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, w zakresie wykonywanych świadczeń.

Art. 47.

Korzystający ma obowiązek poinformować wolontariusza o przysługujących mu prawach i ciężących obowiązkach oraz zapewnić dostępność tych informacji.

Art. 48.

Jeżeli porozumienie zawarte między korzystającym, o którym mowa w art. 42 ust. 1 pkt 2 i 3, a wolontariuszem dotyczy wydelegowania wolontariusza w celu wykonywania przez niego świadczeń na terytorium innego państwa, na podstawie umowy międzynarodowej wiążącej Rzeczpospolitą Polską, wolontariuszowi przysługuje prawo do świadczeń i pokrycia kosztów ogólnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

Art. 49.

Wydatki na cele, o których mowa w art. 45 ust. 1 i 3 oraz w art. 46 ust. 3 i 6 stanowią:

- 1) koszty prowadzenia działalności statutowej organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 jako korzystających;
- 2) koszty korzystających, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 2 i 3.

Art. 50.

Wartość świadczenia wolontariusza nie stanowi darowizny na rzecz korzystającego w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego oraz przepisów podatkowych.

Art. 50a.

Rada Ministrów, na podstawie informacji uzyskanych od organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, przedstawia co dwa lata Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej, sprawozdanie ze stosowania ustawy w terminie do dnia 30 września roku następującego po upływie okresu sprawozdawczego.

Art. 50b.

1. Kto, działając w imieniu organizacji pozarządowej, podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 lub innych podmiotów, które nie są organizacjami pożytku publicznego, informuje organ administracji publicznej, osobę fizyczną lub prawną, że organizacja lub podmiot status taki posiada, podlega karze grzywny.

2. Orzekanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848, z późn. zm.¹⁰).

Art. 51. (pominięty).¹¹⁾

Art. 52. (pominięty).¹¹⁾